

Raadsplein besluitvormend

Datum 29 oktober 2018

onderwerp	Uitkomsten septembercirculaire 2018 gemeentefonds
portefeuillehouder	Klaas Sloots
informant	Dijk, Jan van (2664)
medeopstellers	
afdeling	Concernstaf
bijlagen	Voorstel: Informatienota Uitkomsten septembercirculaire 2018 gemeentefonds Bijlage: Septembercirculaire 2018 gemeentefonds

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:

De budgettaire uitkomsten van de septembercirculaire 2018 van het gemeentefonds.

Informatienota voor de raad

Datum 30 september 2018

Onderwerp	Uitkomsten septembercirculaire 2018 gemeentefonds
Versienummer	V0.1

Portefeuillehouder K. Sloots

Informant J. van Dijk
Afdeling Concernstaf / CSADV
Telefoon 038 498 2664
Email J.van.Dijk@zwolle.nl
Bijlagen 1. Septembercirculaire 2018 gemeentefonds

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De budgettaire uitkomsten van de septembercirculaire 2018 van het gemeentefonds.

Datum 30 september 2018

[Toelichting op het voorstel](#)**Inleiding**

In deze nota informeren wij u over de budgettaire gevolgen van de septembercirculaire van het gemeentefonds voor Zwolle. De gevolgen verwerken wij in de begroting 2018 (via 2^e berap), begroting 2019 en de meerjarenraming t/m 2022.

In de septembercirculaire zijn onder andere de gevolgen van de Miljoenennota van het rijk vertaald in een bijstelling van de accresramingen voor het gemeentefonds, is actuele informatie verwerkt over afname van de ruimte in het landelijk BTW-compensatiefonds, zijn verdeeltechnische wijzigingen en enkele budgetwijzigingen doorgevoerd. In de uitwerking onderscheiden we de gevolgen voor de volgende onderdelen van het gemeentefonds:

- Algemene uitkering
- Integratie- en decentralisatie-uitkeringen

Kernboodschap

De budgettaire gevolgen van de septembercirculaire voor Zwolle in beeld brengen en te besluiten hoe de budgettaire aanpassingen te verwerken.

Consequenties*Totaalresultaat septembercirculaire*

De septembercirculaire valt behoorlijk nadelig uit. In 2018 is sprake van een incidenteel nadeel van ca. € 3 mln., dat vooral het gevolg is van een lagere accrestoename en een uitname uit het gemeentefonds vanwege actuele gegevens over de BTW-compensatiefonds. Voor 2019 en verder loopt het structureel tekort op van ca. € 2 mln. naar € 3 mln. . Het structureel nadeel wordt vooral veroorzaakt door actuele gegevens over het BTW-compensatiefonds en de doorwerking van diverse verdeeltechnische aanpassingen in de algemene uitkering. Het accres blijft meerjarig gezien redelijk in lijn met de meicirculaire.

In tabel 1 is het totaalresultaat van de septembercirculaire weergegeven. Vervolgens gaan we in op de afzonderlijke onderdelen.

Tabel 1 Uitkomsten septembercirculaire 2018

(bedragen cumulatief x € 1).	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo resultaat algemene uitkering	-3.170.000	-1.985.000	-1.678.000	-2.534.000	-3.006.000
Saldo resultaat integratie-/decentralisatie-uitkeringen	160.000	22.000	27.000	27.000	27.000
Totaal te verrekenen met de algemene middelen	-3.010.000	-1.963.000	-1.651.000	-2.507.000	-2.979.000

De mutaties van de septembercirculaire hebben betrekking op de algemene uitkering en de integratie en decentralisatieuitkeringen. Onderstaand treft u een nadere specificatie en toelichting aan op de algemene onderdelen. De specifieke onderdelen zijn onder de beslispunten en argumenten opgenomen. Met uitzondering van de Jeugdhulp aan kinderen in AZC, deze post verschuift naar de decentralisatie-uitkering met voorlopig geen budgettair effect.

Datum 30 september 2018

1. Algemene uitkering:

Tabel 2 Mutaties in de algemene uitkering

	(bedragen x € 1).	2018	2019	2020	2021	2022
Algemene mutaties						
1. Accres		-1.450.000	0	-128.000	-256.000	-128.000
2. BTW-compensatiefonds		-1.178.000	-1.000.000	-1.100.000	-1.700.000	-2.300.000
3. Verdeelsystematiek		-542.000	-640.000	-384.000	-512.000	-512.000
		3.170.000	-1.640.000	-1.612.000	-2.468.000	-2.940.000
Specifieke- en taakmutaties:						
1. Toezicht/handhav. kwaliteit peuterspeelzalen		4.000	11.000	11.000	11.000	11.000
2. Aanschaf leesloeps stembureaus		4.000				
3. Rijksvaccinatieprogramma			257.000	257.000	257.000	257.000
4. Toezicht/handhv kinder-en gastouderopvang			74.000	74.000	74.000	74.000
5. Parkeren als uitgaafstelpost (1 t/m 4)		-8.000	-342.000	-342.000	-342.000	-342.000
6. Uitvoeringskst SVB PGB trekkingsrechten			-279.000			
7. Academ. component kinder/jeugdpsychiatrie			-39.000	-39.000	-39.000	-39.000
8. Jeugdhulp aan kinderen in een AZC			-27.000	-27.000	-27.000	-27.000
Totaal resultaat op de algemene middelen		-3.170.000	-1.985.000	-1.678.000	-2.534.000	-3.006.000

Toelichting:

Accresramingen.

De ontwikkeling van het gemeentefonds wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens de normeringssystematiek (trap op trap af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van de algemene uitkering. De jaarlijkse toename van het gemeentefonds betreft het accres. Op basis van de Miljoenennota wordt het geraamde accres voor 2018 met (landelijk) € 194 mln. verlaagd, omdat een verschuiving van de uitgaven naar latere jaren plaatsvindt is het effect op de meerjarenraming beperkt. Vertaald naar jaarschijven dan is de accresontwikkeling ten opzichte van de meicirculaire als volgt:

In mln.€	2018	2019	2020	2021	2022
Accres (per jaar)	-194	187	-8	-24	30
Accres (cumulatief)	194	-7	-15	-39	-9

Door de verschuiving van de uitgaven naar latere jaren ontstaat er voor de gemeenten een incidenteel nadeel in 2018. Voor Zwolle ca. € 1,5 mln. Ook voor latere jaren bestaat het risico op zogenaamde incidentele onderuitputting op de rijksuitgaven. In de risicoparagraaf van de begroting houden we hier rekening mee.

BTW-compensatiefonds (BCF):

Tussen het rijk en de gemeenten is de afspraak gemaakt dat onder- of overbenutting van het BTW-compensatiefonds verrekend wordt met de gemeenten via het gemeentefonds. Het rijk gaat in haar huidige berekeningen uit van een onderuitputting van het BCF, dit betekent dat in de berekeningen van het gemeentefonds een behoorlijke plus is verwerkt in de meerjarenraming. De ruimte die door de onderuitputting ontstaat wordt door het rijk berekend door aan de uitgavenkant uit te gaan van het laatste realisatiejaar en aan de inkomstenkant van het BCF wel de jaarlijkse groei van het fonds mee te nemen. Als de gemeenten de volledige ruimte inzetten voor de algemene

Datum 30 september 2018

middelen dan bestaat het risico, dat ingeval de komende jaren de werkelijke BTW-claims hoger liggen dan het rijk raamt, er een onttrekking aan het gemeentefonds plaatsvindt. In Zwolle hebben we vorig jaar besloten hiervoor een behoedzaamheidsmarge in de begroting op te nemen oplopend tot € 1,5 mln.

In de meicirculaire is de verrekening over 2017 verwerkt en daaruit zagen we een lichte toename van de BTW-declaraties, maar bleven we ruimschoots binnen de marge. Uit de septembercirculaire blijkt echter dat het aantal declaraties, vanwege de doorzettende economische groei, behoorlijk toeneemt. En moeten we constateren dat op basis van het uitgavenniveau van 2018 onze behoedzaamheidsmarge volledig is verdwenen. Voor 2018 ontstaat een incidenteel nadeel van € 1,2 mln. Zie onderstaande tabel. Gelet op de huidige economische groei mag verwacht worden dat de lokale overheden meer gaan investeren en daarmee de druk op de ruimte onder het budgetplafond van de BCF zal toenemen. Om op deze ontwikkeling te anticiperen ramen wij een gefaseerd oplopende behoedzaamheidsmarge tot € 2,0 mln. in 2022 ten opzichte van de thans door het rijk geraamde ruimte onder het budgetplafond.

In het financieel perspectief hielden we rekening met meerjarige structurele toevoeging van € 5 mln. Door de nieuwe informatie over 2018 en de verwachte doorzetting van de economische groei brengen wij de structurele toevoeging terug naar € 3 mln. in 2022. Bij de komende circulaire zullen wij beoordelen of verdere aanpassing van de BCF toevoeging nodig is.

De budgettaire consequenties zijn als volgt:

In mln.€	2018	2019	2020	2021	2022
Tekort t.o.v. huidige marge	-1,2	-0,5	-0,1	-0,2	-0,3
Voorgestelde behoedzaamheidsmarge		-0,5	-1,0	-1,5	-2,0
Nadeel	-1,2	-1,1	-1,5	-1,7	-2,3

Verdeel-technische aanpassingen

De verdeel-technische aanpassingen zijn vooral het gevolg van actualisering van landelijke volumina van de diverse verdeelmaatstaven. In de jaarschijf 2018 is ook het nadeel van € 360.000 meegenomen als correctie over het jaar 2017.

Toezicht en handhaving kwaliteit kinderopvang

Vanwege de extra kosten die samenhangen met de uitbreiding van de taak van de GGD door de aanpassing van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie worden extra middelen aan het gemeentefonds toegevoegd. Zwolle ontvangt € 4.000 in 2018 en vanaf 2019 € 11.000.

Toezicht en handhaving kinderopvang en gastouderopvang

Voor toezicht en handhaving op kinderopvang en gastouderopvang worden vanaf 2019 extra middelen beschikbaar gesteld. Voor Zwolle € 74.000.

Aanschaf leesloeps

Om de toegankelijkheid van de verkiezingen voor kiezers met een lichamelijke beperking te vergroten stelt het rijk middelen beschikbaar om alle stembureaus van een leesloep te voorzien. Zwolle ontvangt € 4.000.

Rijksvaccinatieprogramma

Datum 30 september 2018

Het Rijksvaccinatieprogramma is wettelijk verankerd in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Een deel van de uitvoering van het programma valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten. Voor de uitvoering ontvangt Zwolle vanaf 2019 € 257.000.

Uitvoeringskosten SVB inzake pgb trekkingsrechten

De uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank voor de pgb-trekkingsrechten voor 2019 worden evenals de voorgaande jaren ten laste van het gemeentefonds gebracht. Voor Zwolle betekent dit een incidenteel nadeel van € 279.000.

Academische component kinder- en jeugdpsychiatrie

Er is geconstateerd dat de directe bekostiging via de gemeenten van de academische functie van de academische centra voor kinder- en jeugdpsychiatrie te kwetsbaar is geworden. Het rijk en de VNG hebben besloten om vanaf 2019 de vier academische centra Accare, de Bascule, Curium en Karakter vanuit de vier accounthoudende gemeente te verzorgen. Het nadeel voor Zwolle is € 39.000. Er wordt nog nagegaan of deze wijziging ook tot kostenbesparing bij Zwolle leidt.

2. Integratie- en decentralisatie-uitkeringen

Algemene beleidslijn bij ontvangen integratie- en decentralisatie-uitkeringen is dat de gelden worden besteed aan het doel waarvoor ze zijn/worden ontvangen. Ingeval er sprake is van taakmutaties die van invloed zijn op een uitkering dan wordt het daarbij corresponderende budget op een stelpost gezet in afwachting van nadere voorstellen/adviezen hoe de taakmutatie in het Zwolse te verwerken. Ingeval er in een lopend begrotingsjaar (of een oud begrotingsjaar) een aanpassing van de uitkering plaatsvindt vanwege verdeeltechnische-, nominale en/of trendmatige aard dan wordt het verschil verrekend met de algemene middelen. De reden hiervoor is dat er van uit wordt gegaan dat het uitgaafbudget voor het lopende begrotingsjaar reëel en op basis van het juiste prijspeil is geraamd. In het lopende jaar worden dan ook alleen taakmutaties doorvertaald naar de uitgaafbudgetten.

Met ingang van 2019 zijn de uitkeringen Wmo (met uitzondering van Beschermd wonen), jeugdhulp (met uitzondering van voogdij/18+), participatie onderdeel re-integratie klassiek geïntegreerd in de algemene uitkering. De niet-integreerbare onderdelen blijven voorlopig bestaan in de vorm van integratieuitkering Beschermd wonen, integratieuitkering Voogdij/18+ en integratieuitkering participatie (voorheen wajong, begeleid werken/beschut werken en WsW). Met uitzondering van de onderdelen WsW en beschut werken wordt gezien of de uitkeringen de komende jaren overgeheveld kunnen worden naar de algemene uitkering.

In tabel 2 zijn de mutaties op basis van de septembercirculaire weergegeven. In de bijlage is een totaaloverzicht van de integratie- en decentralisatieuitkeringen weergegeven.

Datum 30 september 2018

Tabel 2 Mutaties in de integratie- en decentralisatieuitkeringen

(bedragen x € 1)	2018	2019	2020	2021	2022
Te verrekenen met algemene middelen					
1. Maatschappelijke opvang	1.000	1.000			
2. Vrouwenopvang	3.000	-4.000			
3. WMO (oud)	23.000				
4. Participatie (wajong/begeleiding)	121.000	-2.000			
5. Participatie (vrijval bonus beschut werken)	12.000				
6. Jeugdhulp aan kinderen in AZC		27.000	27.000	27.000	27.000
	160.000	22.000	27.000	27.000	27.000
(Voorlopig) budgetneutrale mutaties					
7. Beschermd wonen		1.705.000	1.705.000	1.705.000	1.705.000
8. Weerbaar bestuur	80.000				
9. Voorschoolse voorziening peuters		-72.000	-144.000	-216.000	-216.000
10. Budgetneutrale tegenboeking (posten 7 t/m 9)	-80.000	-1.633.000	-1.561.000	-1.489.000	-1.489.000
	160.000	22.000	27.000	27.000	27.000
Totaal resultaat op algemene middelen	160.000	22.000	27.000	27.000	27.000

Toelichting:

De posten 1 t/m 5 onder betreffen bijstellingen in verband met verdeeltechnische aanpassingen en verrekenen wij met de algemene middelen. Post 6 Jeugdhulp aan kinderen in AZC betreft een verschuiving van de algemene uitkering naar een decentralisatie-uitkering.

Beschermd wonen

Via de septembercirculaire is de groei ruimte van de uitkering beschermd wonen voor het jaar 2019 voor de gemeenten vastgesteld. Door de toevoeging van de groei ruimte ontvangt Zwolle als centrumgemeente voor de regio € 1,7 mln. Conform het bestaande beleidskader komen de middelen beschikbaar voor de uitvoering van de regionale taken die vallen onder het beschermd wonen. Mede naar aanleiding van het interventieplan sociaal domein is regionaal besloten dat het jaarbudget voor beschermd wonen wordt verlaagd ten gunste van lokale uitgaven binnen het sociaal domein. Voor de gemeente Zwolle is deze berekend op € 1,4 mln. per jaar en als dusdanig ook verwerkt in de begroting 2019. Daarbij was al rekening gehouden met deze stijging van de rijksuitkering vanaf 2019, aangezien deze al was aangekondigd in de meicirculaire 2018. De rijksophoging in de septembercirculaire leidt dus niet tot budgettaire effecten."

Voorschoolse voorziening peuters

In 2016 zijn tussen het rijk en de VNG bestuurlijke afspraken gemaakt met als doel om alle peuters de mogelijkheid te geven om naar een voorschoolse voorziening te gaan. Het rijk heeft hier gefaseerd structurele middelen voor beschikbaar gesteld. Op basis van monitoring blijkt dat de bedragen te hoog zijn vastgesteld omdat de groep peuters die onder deze maatregel vallen fors lager ligt. Het rijk en de VNG hebben op basis van de monitoring afgesproken het structurele budget te bepalen op 2018. Dit betekent dat de gefaseerde verhogingen in 2019 t/m 2021 komen te vervallen. Wel vindt nog overleg plaats over een andere doelmatige aanwending van de vrijvallende middelen voor de jaren 2020 en 2021. Voor Zwolle betekent dit een opbrengstderving van drie maal € 72.000 (structureel). Voorlopig ramen wij het budgettaire effect neutraal in afwachting van nadere informatie over het gebruik van de maatregel in Zwolle.

Datum 30 september 2018

Weerbaar bestuur

Ter versterking van het weerbaar bestuur ontvangen acht gemeenten, waaronder Zwolle, een financiële impuls van elk € 80.000. Het betreft innoverende, domein overstijgende initiatieven die bijdragen aan één of meer van de drie sporen uit het thema "Weerbaar bestuur", namelijk (1) het versterken van de integriteit en veiligheid van de politieke ambtsdragers, (2) het versterken van de preventieve bestuurlijke aanpak en maatschappelijke weerbaarheid en (3) het tegengaan van ondemocratische beïnvloeding.

Overige ontwikkelingen:***Regio Deal***

Ieder regio is uniek, met eigen kansen, uitdagingen en problemen. Het rijk biedt in samenwerking met regionale partners de mogelijkheid om maatschappelijke vraagstukken met een sociaal, ecologische of economische uitdaging aan te pakken in een Regio Deal. Het rijk heeft hiervoor € 200 mln. in de Regio Envelop beschikbaar. Inmiddels zijn er 88 voorstellen ingediend (waaronder onze regio) die een beroep doen op de Regio Envelop doen, met een totaalbedrag van € 1,3 mrd. Dit najaar maakt het ministerie van LNV bekend welke voorstellen verder uitgewerkt worden tot een Regio Deal. Het sluiten van de deals vindt naar verwachting in de eerste helft van 2019 plaats.

Transformatiefonds jeugd:

Het transformatiefonds jeugd is bedoeld om de transformatiebeweging te bevorderen. Om in aanmerking te komen voor een bijdrage dient een jeugdzorgregio een transformatieplan op te stellen, waarin op z'n minst één van de actielijnen uit Zorg voor de Jeugd wordt uitgewerkt. In deze actielijnen komt onder meer de aansluiting van de jeugd naar volwassenheid en de verbinding met het onderwijs aan de orde. Het rijk heeft in de periode 2018 t/m 2020 jaarlijks € 36 mln. beschikbaar en zal het budget naar rato op basis van het aantal kinderen per jeugdzorgregio verdelen.

Vrouwenopvang

Er is aangekondigd dat de uitkering Vrouwenopvang vanaf 2018 structureel wordt verhoogd met € 2,5 mln. (landelijk) voor de opvang van slachtoffers van huiselijk en eerdergerelateerd geweld zonder eerdere verblijfsstatus en die vanwege hun slachtofferschap een verblijfsvergunning kunnen aanvragen of hebben aangevraagd. De verdeling over de gemeenten wordt via de decembercirculaire meegenomen.

Communicatie

De uitkomsten van de circulaire zijn onderdeel van berap 2018/2 en de begroting 2019 en worden via de presentatie van de begroting gecommuniceerd.

Vervolg

Via regulier begrotings-/beleidscyclusproces.

Openbaarheid

Openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

Datum

30 september 2018

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Jaargang

Kenmerk 49780

Onderwerp Uitkomsten septembercirculaire 2018 gemeentefonds

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 02-10-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 29 oktober 2018,

de voorzitter,

de griffier,